

Megjelenik ez a lap hetenkint kétszer csütörtökön és vasárnap.
 Á r a :
 Egész évre . . . 6 ft. — kr.
 Félévre 3 ft. — kr.
 Negyedévre . . . 1 ft. 50 kr.
 A szerkesztő szállása:
 Színház-utca 404. szám.

NEMERE.

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap.

Hirdetési díj:

4 hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért 4 kr. (1—10 sornyi hirdetés ára mindig 40 kr.) — Bélyegdíj minden igtatáskor 30 kr. — Nagyobb hirdetéseknek alkuszert. — Hirdetések fölvetetnek a szerkesztőségénél.

Brassó, 1872. apr. 6.

Egy bécsi lap arra szólítja föl közelebről a magyar kereskedelmi minisztert, hogy a postaügyi pályázati hirdetéseket adassa német szövegben is a hivatalos lap hasábjain.

Mi ennek az értelme?

Az, hogy Bécsben és az osztrák tartományokban sokan vannak, a kik magyar állami hivatalokra vágyakoznak! de a jó urak röstellik érteni a magyar állam hivatalos nyelvét.

Ha akármely más ország lakója meghaláná ezt, azt mondaná, hogy bolond emberek azok, a kik olyan állam hivatalába vágnak, a melynek hivatalos nyelvét nem értik.

Csakis minálunk lehetséges az, hogy voltaképen azok az okos emberek, mint az eddigi tapasztalat mutatja.

Daczára nemzetiségi törvényünknek; daczára a józan észnek, mely képtelenségnek tartja, hogy Magyarország állami hivatalaiban más nyelv uralkodhassék, mint a magyar: egész hivatalágak vannak, a melyekben német nyelv az uralkodó; a melyekben még az is megtörténik, hogy biztosabban halad, a ki magyarul nem, csakis németül tud, mintha mindakettőt tudná.

Ide tartoznak a posta- és pénzügyi hivatalok.

Nem régiben történt, hogy egy erdélyrészi képviselő, egyszersmind posta — vállalkozó, — a képviselőház előtt panaszolta fel, hogy az általa alkalmazott postahivatalnok nem tud németül; mindamelllett a szebeni postaigazgatóságtól folyvást német rendeletet kap.

Vajon rendre utasított e a postaigazgatóság?

Nehezen hisszük; nyilvánosan nem is hallottuk, hogy megtörtént volna. Az azonban megtörténhetik, hogy akármily tekintélyes ember az illető felszólaló, egyszer csak elveszti engedelményét felszólalása miatt.

Ha az eddigi uton haladunk, még azt is megérhetjük, hogy a miniszterek tárczája nem a királytól és az országgyűléstől, — hanem az alájok rendelt Bach-beamterektől fognak függeni.

Ugy látszik legalább, hogy tehetetlenek azokkal szemben.

Öt hosszú esztendő alatt vajon el tudtak-e érni Gorove és Szilágyi miniszterek csak annyit, hogy postáinknál a német nyelv engedjen valamit a magyarnak?

A mi tapasztalatunk körében épen nem.

Irhathunk mi akármennyit magyarul, akár magoknak a nevezett miniszter uraknak, — bizonyosok lehetünk, hogy német térítvényt állítanak ki leveleinkről.

Az is megtörtént már, hogy egyik brassói államhivatal által egyik miniszterünkhöz személyesen intézett hivatalos levelet egy postahivatalnok nem akart díjtalanul elfogadni, mert azt mondta, hogy ezimzettet, a kormányzó minisztert, nem tudja miféle.

Mit is törődjenek ők magyar miniszterekkel midőn azoknak uralma ideig — óráig tart; az övék pedig bármily kormányforma mellett örökös.

Ezek a magyar miniszterekkel nem törődő civilizátorok dicsérik, ajánlják, elősegítik egymást; az ország törvényét és nyelvét tiszteletben tartó hazafiakat pedig háttérbe szorítják.

És a piros bársonyszéken ülő miniszter urak csudálkoznak, hogy az ellenzéki szellem mért terjed napról napra épen a magyar faj közt.

Említsünk azonban még szebb dolgakat az adóhivatal köréből.

Ebben az évben történt, hogy elválasztatván egymástól a brassai adó- és vámhivatal, — elébbi ajtaja felébe táblát akasztottak ékes német felirattal.

A törvényszék megtette legalább, hogy kisebb betűvel magyarul is kiírta czégjét a fenn pompázó német szöveg alá; de az adóhivatal kizárólag németül.

Egy idő mulva csakugyan magyar czég váltotta föl a németet az adóhivatalnál; arra nézve azonban azt hallottuk, hogy nem hivatalos intézkedésből, hanem egyik alárendelt hivatalnok egyéni kezdeményezéséből és saját zsebe rovására történt.

Ugyanaz a hivatalnok kijelentette, hogy kir. hivataloktól és hivatalnokoktól nem fogad el németül irt nyugtát. Mi lett belőle?

Az hogy a magyar kir. törvényszéknek egy

tagja csak azért is német nyugtát nyújtott be, s midőn az említett adóhivatalnok nem fogadta el, elfogadták a főnökök; a törvényszéki tag pedig egy piszkos szitkozódó czikket adott ki egy itteni német lapban a magát törvényeinkhez tartó adóhivatalnok ellen.

Mi ugy voltunk meggyőződve, magán uton értesültünk is a felől, hogy Kerkapoly miniszter ur helyeselni fogja hivatalnoka eljárását.

Mindemelllett mi történt? Az hogy a törvényhez ragaszkodó hivatalnokot elrendelték innen tiszta szász nép közé; ide pedig jőni fognak, a mint halljuk, magyarul épen nem tudó adóhivatalnokok.

Nemde fényes győzelmet ül az állami nyelvünket, magyar nemzetünket és államunk tekintélyét aláásni törekvő reactio?

Európa legutolsó államai: Görögország, Szerbia, Romania, el nem tűrnének ilyen foku ellenszegülést. Nálunk azonban, a nagy és gazdag magyar birodalomban rendszeres hatalmat képez az állam törvényeit számba sem vevő ellenséges had.

A közlekedési miniszter bocsátott legalább egy rendeletet ki a magyar nyelv érdekében. Hát a többinek ez nem jut eszébe, vagy nem tudják, mekkora szükség van rá?

Magyarország kormányának főtámaszát a magyar nép rokonszenvében kell keresnie, mert másutt biztosan meg nem találja.

Brassó, 1872. apr. 6.

A románok remélik, hogy még a képviselőválasztások előtt, május folytán, egyetemes értekezletet tartanak Szebenben, melynek czélja egyöntetű eljárást állapítani meg a választásokra.

Brassó, Fogaras és Szeben románjainál mind átalánosabbá válik azon nézet, hogy választani kell, még pedig az Ausztriával kötött kiegyezés alapján.

Söt hiteles helyről értesültünk, hogy az egykori szerdahelyi értekezlet legtöbb tényezői közt is vannak, a kik most az activ-párt eljárását helyeslik.

TÁRCZA.

Két szerető sziv.

Sötét az éj, — csak néha hasítja át egy-egy czikázó villám, mint földrendítő dörgés követ. A zápor ömlik, mint ha özvönnyel akarná az Ur a földet elborítani. Az éjszaki szél beveri az esőt az ablakon s aztán tovább rohan dühöngve.

A Tisza partján Szolnok alatt fekszik Damjanics hadserege, a másik parton Szolnok vára emelkedik, mint kisértet, a rémes éjben. Tizenkettőt üt a váratorony órája s a szél átkapkodja a hangokat a magyar táborba, hol csak a hős tábornok s az örök vannak ébren. „Adj nekik uram örök nyugodalmat!” mormogja a szürke köpenybe burkolt honvéd — a lelkekre gondolva — s nagy léptekkel jár föl s alá.

De mi ez? Egy sötét alak közelget az ör felé.

„Ki vagy? állj!” s a fegyver az ismeretlen keblének irányul.

„Jó barát!”

„Mi a jelszó?”

„Győzelem vagy hős halál!” feleli az — e közben szorosan az ör mellé jött az éji vándor. Az ör megismeri hangjáról hadnagyát s tiszteleg.

A hadnagy néhány szót vált a honvéddel, tovább halad; a szürke köpenyből kihallatszik utánna e mormogás: „Ez az ember vagy szerelmes vagy örült, hogy ily ítélet-időben is kijár.”

Sötét az éj mint a kétségbeesés! A dühöngő szél fel-

veri a Tisza hajkait öl magasra, s tarajos hullámok csapkodják rémesen a partot. Ki volna oly istentkisértő, e viharban vizre szállani!? Hah! . . . a villám fényénél látni a hullámok közt egy kis csónakot küzdeni a felkorbácsolt elemmel, — benne egy férfi áll szürke köpenyben.

A szerelem hatalma nagy! S a csónakot a szerelem hatalma vezérli.

* * *

Sötét az éj mint az embergyűlölő eszméi! . . . Kis ház áll a Tisza partján Szolnok alatt, régi s gyöngye kunyhó, mintha a szobában imádkozó tündér hajadon könyörgése tartaná fel a leomlástól falait. A szobában homályosan pislogat egy mécs s fel lobban mint a kiháló remény vég sugára az emberi szivben. Szegényes, de tiszta a szoba; az ablakban — mintha félnének a vihartól — lecsüggesztik fejüket a virágok. A pislogó mécs mellett felemelt fővel imádkozik buzgón s szivből egy szöke leány. Leány? nem! tündér, nem! vagy angyal az, ki a mennyből szállt a földre alá. Minek nevezzem őt? mihez hasonlítsam? Képzeletem-e, hogy minő lehetett a szépség istenasszonya Vénusz? Ilyen volt ő! A szemek kéksége vetélkedett a menny azurjával; az ajkak pirossága teljesebb volt a bibornál; az arcz szebb a fész rózsabimbónál — s karjai és nyaka hasonlítottak a hófehér bársonyhoz. S midőn e szemek könnyekkel telve égfelé fordultak, midőn ez ajkak imát rebegtek s ima közben az arcz átszelemült: megszegeyintette Phidias legszebb remekét.

Vajjon meghallja-e az Ur — a vihar bömbölésén át — imáját?

„Róza! Róza!” hangzék a szoba egyik sötét zugából enyészetes, siri hangon.

„Parancsoljon kedves nagyanyám!” szól a leány, összerendezve e váratlan megszólításra.

„Olvass nekem a bibliából kedves leányom. Érzem, hogy nem távol van már halálom órája: szükség, hogy lelkem s hitem megerősítessék. Olvass leányom, olvass!”

S a leány olvasott:

„Kit az ur szeret, csapásokkal látogatja azt meg, hogy megpróbálja hitének erősségét.”

„Boldogok a kik sirnak, mert ők megvigasztaltatnak. Boldogok a kik szenvednek, mert ők meglátják az istent.”

Itt hirtelen megállt s fejét figyelve felkapta.

„Mért nem folytatod az olvasást Rózám?”

„Kopogást véltem hallani” szól elpirulva a leány. Pedig szive dobogott hangosabban egy gondolatra.

„Csak nem hiszed, hogy Béla eljőjön e rémes éjben, a zajgó Tiszán át? Olvass tovább, oly jól esik megszomrodott szivemnek a vigasz.”

Mit a nagyanya lehetetlennek hitt, azt a szerető sziv biztosan reménylte, s olvasott tovább:

„Reményedet csak az urba vesd s nem fogsz abban megesalatkozni.”

Most már tisztán hallható volt az ajtóni kopogtatás. „Szabad!” kiáltá az örömtől ragyogó arczával felugró Róza; azon pillanatban megnyíla az ajtó s belép rajta egy deli honvéd hadnagy, — köpenye a tornácra künn maradt.

„Béla!”

„Róza!” s kebel keblen dobog, ajkok összeforr s a szem boldogságtól ragyog.

„Őn az Béla?” kérdi a vak öregasszony a sarokból.

„Szolgálatjára kedves anyám!” felel Béla — kibontakozva kedvese ölelő karjaiból kézesókolásra siet.

Fogarásban már a napokban lesz egy vidéki értekezlet a képviselő választás ügyében.

Ha jól vagyunk onnan értesítve, Metianu esperes urat, a békülékenység egyik főtényezőjét okvetetlen szeretnék jelöltül megnyerni; még azonban nem nyilatkozott az elfogadás iránt.

Magyar képviselőház.

April 2-án.

Elnök megnyitván az ülést, bemutatja a múlt hó folytán beadott és el nem intézett interpellációk, határozati és tvjavaslatok jegyzékét.

Ezek után folytatják a választási javaslat tárgyalása. —

Helfy Ignác a miniszterelnök beszédének czáfolásába bocsátkozik. A suffrage universell nem azért szolgált Franciaországban a szabadság rovására, mintha az elvben szabadság ellenes volna, hanem mert a kormány visszaélt az általános szavazati jogával. Az 5 éves országgyűlés kérdésére áttérve, tiltakozik a miniszterelnök azon feltevése ellen, hogy a három éves országgyűlésnek 3-ik évében a képviselők már csak az új választásokra gondolnak. A kormány törekvéseit a bécsi sajtó, a centralisták, a haza ellenségei támogatják. Az általános szavazati jogról tüzetesebben szólva, megjegyzi, hogy ha állana az, hogy az általános szavazati jog a despotáknak kedvez, akkor a tvjavaslatba bizonyára felvétel volt volna a suffrage universel. Ha az általános szavazati jog sehol sem lépett volna életbe, Magyarországra be lehetne hozni a mi minden ugrás nélkül a történelmi előzmények folyományaként megteremtették.

Corruptió tagadhatlanul van nálunk, de nem a népben, hanem a kaputos osztályban. A legfontosabb jogok a sajtó választási jog; a szabad sajtó hatásait élvezi ugyan a nép, de maga nem kezeli, hanem csupán a középosztály gyakorolhatja, úgy, hogy egyedül a választási jogot gyakorolja tényleg a nép. De ha ettől is megfosztatik valamely census által, akkor a nép semmi féle politikai jogot sem élvez. Csernátóval szemben megjegyzi, hogy az általános szavazati jog nem azonos a republikával. Egyébiránt inpracticus kérdésnek mondja vitatni, hogy jobb-e a monarchia a republikánál; mert mi nem vagyunk azon szerencsés helyzetben, hogy a tökéletesebb kormányformák közt választhassunk. Szólv azonban monarchikusabbnak vallja magát, nemcsak Csernátóval, hanem a kormánnyal is, mert Csernátó beéri egy fél fejedelemmel, a kormány a közös fejedelem egy részével, hol ott szóló egészben kívánja a magyar királyt.

Csernátó a nemzetiségről ejtett szavaival nagyon közeledett a kormány álláspontjához és az által nemcsak arra szavazott, hogy Magyarországon a census legyen a választói jog alapja, de mintegy helyeselte ama eljárást, melyet a kormány Erdélyben követ. Egyáltalában Magyarország egyik szerencsétlenségének okát azon felfogásban látja, mely a nemzetiségekről általánossá vált. Azon perczen, melyben őszintén és határozottan fogantatják azon elvet,

hogy a nemzetiségek közt nincs különbség, Magyarországon meg fog szünni a nemzetiségi kérdés.

Ugy hiszi, sikerült neki megezáfolni azokat, mik az általános szavazati ellen felhozattak s azért bezárja beszédét, pártolván Madarász indítványát.

Román Sándor: Sem ő, sem választói nem tartják magukra nézve az általános szavazati jelenleg égetőnek; minthogy azonban e kérdés felmerült, hozzá akar szólni. Azon felszólalásokra, melyek a balközép által az általános szavazati ellen intéztettek, megjegyzi, hogy különös, hogy azon párt, mely „reform“-pártnak mondja magát, összehasonlásba jö kitűzött programjával. A nemzetiségi képviselőknek az ellenzékhez való viszonyára nézve kijelenti, hogy ők nem elvokonságnál fogva csatlakoznak a baloldalhoz, hanem azon kényszerhelyzetnél fogva, hogy sem a kormány, sem ennek pártja a nemzetiségi képviselőknek nem nyújt oly tért, melyen becsülettel megállhatnának. Pártolja Madarász indítványát.

Román lapszemle.

„Informatiunile“ bukaresti lap 293 sz. így szól:

„Magyarországon nagy az izgatottság a kormány és az ellenzék között. Nem rég hogy a jelenlegi többség megszavazott egy törvényjavaslatot az országházban az ellenzék minden lehető ellenszegülése dacára, mely által a választók joga nagyon megszorítottatik. Ezen törvényvel kezében a kormánynak nagy reménye van, hogy a jövő választások alkalmával győzni fog. Az ellenzék kétségbeesetten dolgozik. Gyűléseket tartott Pesten vidéki küldöttekkel, melyekből egy küldöttséget választottak a végett, hogy Turinba menjen és hívja meg a 48-ból ismert matedort Knssuth Lajost, hogy hazájába visszatérjen, mert különben tökéletesen le lesznek győzve a jövő választások alkalmával.

Kossuth által, adott válasz nem tudatik, hanem ha Kossuth elfogadná azt, akkor a kormány minden törvénye mellett is meg fog bukni. Ezt a bécsiek szintegy tudják mint a pestiek, s azért visszatartott lélekzettel várják a republikanus választást.“

Tudva van, hogy a 67-iki dualistikus pactum szerint minden politikai száműzött amnestiát nyert.

Vissza is tértek mindnyájan a hazába, csak Kossuth nem, minden meghívás és több megyében való képviselő választása dacára, mert korántsem conveniálnak neki az Ausztria és hazája közt kötött egyezményi pontok. Meglátjuk, vajjon most is ragaszkodik elhatározásához. Ha eljönne, az enthusiasmus legnagyobb polezra emelné az egész országot, és a győzelem azon párt részére jutna, a melynek élén Kossuth fog állani. Vajjon a transkápathi románok sorsa ez által szenvedne-e változást? Kossuth a magyar elem erősítését és boldogságát akarja, de a többi nemzetiségeknek csak a nyelv árán ad jogokat. Ez nem enged, hogy valamiut reméljünk.

„Albina“ 24. sz. a románok közt előforduló választási mozgalmokról szól és erre vonatkozólag azt feleli több tudósítóinak, hogy erre nézve még nem érkezett el

az idő, mert előbb be kell várnunk, hogy mi lesz a jelen országgyűlés, — a mostani kormányból és a választási törvényjavaslatból. Ha ezt látjuk, akkor nekünk is a tevékenység terére kell lépünk kisebb nagyobb értekezleteket és tanácskozásokat tartani: hogy mitevő legyünk a választások biztosítása iránt a mi nemzeti érdekünk szerint. — Addig pedig felkérjük a mi népvezetőinket, hogy addig is a népet éjjel-nappal oktassák, és óvják meg megvesztegetés és ámitás ellen.

Politikai szemle.

A francia nemzetgyűlés befejezte a költségvetés tárgyalását.

A „Journal des Debats“-ban a kormány nyilatkozik a nemzetgyűlés egy múlt évi határozata értelmében a polgári háboru által kárt szenvedettek kártalanítására nézve. A kormány 6 milliót ad rendelkezésére egy-e célra választandó bizottságnak, mely ázután gonddal lesz annak arányos és igazságos fölosztására. A károk megközelítőleg 24 millió 700,000 frankra rugnak.

A francia kormány pénzügyi műveleteire nézve távirják: Páris városa és a kormány között erőlyesen folyó a tanácskozások a poroszoknak hadisarczul fizetett 200 millió frank visszafizetése tárgyában s mint hálatszük a főváros részletekben fogná visszakapni ez összeget, más részről pedig kötelezné magát, hogy tíz éven át évenként legalább 7 millióval járul a márcz. 18-ki felkelés által megkárosultak kártalanításához.

Diplomatiái körökben sokat foglalkoznak a Dánia semlegességének kérdésével; állítólag Oroszország pártolja ez eszmét, Anglia vonakodik, Németország s Ausztria nem nyilatkozott. — Kormánykörökben tagadják ama hirt, hogy porosz jegyzék intéztetett volna Remusat grófhoz a német-francia postaszervezés tárgyalásának késleltetése miatt.

Az olasz-német szövetség hírért, mint legújabbán kiderült, az ultramontánok bocsátották világba, midőn pedig ez minden oldalról a legkétségbe vonhatlanabbul megezáfoltatott, ismét az által igyekeztek felizgatni Franciaországot, hogy a porosz tronjelöltséget Spanyolország számára pendítették meg, még pedig egyik versió szerint egyenesen Bismarck Lipót hohenczollern herceget, a másik szerint pedig egyenesen Frigyes herceget szándékoznék Amadeus félre lökésével a spanyol trónra ültetni. Ugyanezen forrásból eredt azon legújabbán felmerült hír is, hogy a spanyol királyné a napokban végkép szándékozik odahagyni Spanyolországot.

A spanyol cortesválasztások a legnagyobb izgatottsággal kezdődtek meg. Granadába a radikális választó bizottságot a kormány feloszlatta, mi köztudomásra jutván, a granadai nép nagy tömegekben seregelt össze az utcákon, s oly fenyegető állást foglalt el a szétszlatásra kiküldött katonasággal szemben, hogy fegyverét vette igénybe, s a népből mintegy negyven halott és sebesült maradt a helyszínén.

Magyar színház Brassóban.

Csötörtökön „Jó barátok“ című francia vígjátékot adták színészeink.

Három előadás után hozzá szólhatunk a szereplők részletesebb bírálásához.

Ezt megelőzőleg véleményünket legáltalánosabban abban látjuk kifejezni, ha a brassai közönségnek e szintársulattal szemben eddig tanusított részvétlenségét üszinte sajnálattal említjük meg.

E véleményünknek azért adunk kifejezést, mert részünkről úgy találjuk, hogy színészeink a legnemesebb igyekezettel törekszenek igényeinknek megfelelni; hatni akarnak, a mi egy néhány tagnál kiválóan sikerül és pedig úgy, hogy a bánat vagy az öröm a néző közönség szívébe lopózzék át — s arczán a bánat könnycseppekben, az öröm megelegetés mosolyában találjon kifejezést.

Kiválóan sikerült ez a közelebbi alkalommal Czécziánának, a szép Mártonnénának.

Reményeink, személyébe legkevésbé sem csatlakoztak — épen azért a legmelegebben üdvözljük az eddig is jó hírből álló művésznőt, s megvagyunk győződve, hogy közönségünket nemes élvezetekben igyekezend részesíteni. Hiúni akarjuk, hogy közönségünk e művésznő iránti rokonszenvét szívében s nem ajkain hordozza!

Radó (Causade) első föllépte a közönségnek a mily csekély számával, a jelenlevőknek annál nagyobb megelegetésével találkozott. A házi jó barátot a tökélynek oly nemével adá, melyből kitetszett, hogy szereplése nem kötelesség, hanem szenvedély tárgya.

Tóth Jenő, Tholosan orvos szerepében is egy követ tett Thalia templomára, mely a neki jutó részt fényessé fogja tenni. Látszik szereplésében, hogy szenvedély és hazafias nemes ösztön vitte a színpadra.

Libera, Maracat szerepében az intricának hí képviselője volt.

„Mily vakmerő ön! Ez ítélet időben, viharos folyón át, az ellenőrszemei közt idáig jönni!“

Béla felelet helyett jegyese arczára tekintett s tekintetök találkozott. Róza büszkén nézte végig a hadnagyt s arczán ez volt olvasható: „Ezt csak honvéd tehette meg!“ Béla vonásai szóltanul is ezt fejezték ki: „Ha ezer életem volna, mind az ezeret oda adnám kedvesem láthatásáért.“

„Holnap megtámadjuk Szolnokot“ ezen szavakkal törö meg Béla végre a csendet „s néhány napmulva urai leszünk a várnak s oh akkor — akkor gyakran foglak láthatni!“

„Béla!“ szölt búsan s komolyan a hölgy „te elbizakodol szerencsédben. Nekem ellenkezőleg azt sugja sejtelmem, hogy mi többé nem látandjuk egymást e földön.“

„Üzd el e sötét gondolatokat fejcskédből; hisz nem illenek ezek rózsá arczodhoz.“

„Sejtelmem még soha sem csalt meg, s tudom, hogy baj fog érní, de én magyar leány vagyok s azt mondom: menj! a haza hív s a haza mindenek előtt!“

Béla örömmel hallgatá a lelkesült hölgy beszédét s vigabb és kedélyesebb volt mint máskor. Azt mondja ilyenkor a magyar, „hogy vesztét érzi.“ De minden vigasága mellett sem sikerült neki Rózát jó kedvre deríteni, — az bánatos és komoly maradt mind végig. Sokáig társalogtak együtt zavartalanul; hisz a szerelem oly találékony, a szerelem oly varázs hatalmu, hogy a legegyszerűbb tárgyakat is érdekessé, kedvessé tudja tenni.

E közben lecsillapult a vihar, az eső megszünt, a fellegek szétszlatának, a csillagok megszágyenyülve halványodtak el az ég keleti részén már-már felmerülő nap előtt. —

Midőn a nap első sugárait a földre lövelé, akkor lépett ki Béla a kis ház ajtóján, szürke katona köpenyébe burkolva és gyors léptekkel sietett a füzesbe rejtett csónak felé. — Még néhány percz s már majdnem a Tisza közepén volt, s ott már veszélyen kívül van. E pillanatban egy harsány: „halt!“ hangzék háta mögött a csak most elhagyott partról; Béla visszatekint s látja az ellenséges tábor őret; fegyverét reá irányozza — ő nem felel, hanem kétszerezett erővel hasítja a hullámokat. — E mozdulatát egy durranás követi . . . s a jövő pillanatban a csónakot gazdátlanul ragadja tovább a folyó.

A kis kunyhóban — a felkelő nap aransugárai által az ablakon keresztül megvilágítva — egy ifju hölgy imádkozik:

„Adj neki uram hosszú életet és boldogságot!“
A sejtelem beteljesült.

* * *

Mi ez? . . . Egy elfoglalt várban győzők örömrivalgásain áthallik a harangok bús kongása; keservesen, bánatosan szólnak, mintha ők is éreznék a fájdalmat. Lassu, enyészetes temetési ének hangzik, mely mindinkább közeledik:

„Itt nincs igazi boldogság,
Ez élet csak fényes fogság!“

Egy utcából kifordulva látható lesz a gyászmenet Egyszerű fehér koporsót hat ifju leány emel, s a koporsón rózsaszín betűkkel e név! „Róza.“

Adj neki uram örök nyugalmat!
A sejtelem ritkán csal! . . .

Villám.

Márton, Vigneux, helyes oldalról fogta fel szerepét, midőn abban egy vén czopfos városi tanácsost és az incelkedő albarátot híven személyesítette.

A társulatnak többi tagjait, legyen szabad majd csak későbbi ismeretség után mutatni be t. olvasóinknak.

Jelen alkalommal csak az a megjegyzésünk van, hogy a sugó tullekimeretes működésével a figyelő közönség illúziójából igen sokat von el.

Nemerécske.

V e g y e s.

(A brassóvidéki népnevelési egylet) központi választmányának f. hó 12-ikén délelőtti pont 10 órakor Brassóban — a magyar casinó nagy termében tartandó gyűlésére tisztelettel meghívotnak annak t. cz. tagjai.

(Düek György ur) az itteni törvényszéki elnök négy heti szabadságot vett, az alatt az első ülnök Pánczél Joachim urra hagyva a törvényszék vezetését. He ezt a gyorsan történt szabadságra menést összevetjük azon körülménnyel, hogy Düek ur nem is pályázott volt az elnökségre, már akkor nyugalomba szándékozván vonulni — valószínűnek látszik, hogy nem is tér vissza többé a tényleges szolgálatba.

(Szabott áru képviselői mandatum.) Azt beszélik, hogy egy kisebb választó kerület itt közelünkben elbátározta volna azt választani képviselővé, a ki iskolai és más közczélokra 10,00 frotot letesz. Vásárosnak elfogadtatik akárki, ha a kiegyezés alapján áll. Ha bebizonyul, elmondjuk nézeteinket ezen határozat felett.

(Az indóház) épül Brassó mellett, és a mostani szép napokban tömegesen jár ki városunk lakossága újabb reménységet meríteni: hogy valaha tán elkészül a mi vasutunk is. —

(Felső-Fejérmegye) f. hó 15-én tart bizottsági gyűlést Erzsébetvárosban; Fogarasvidék 12-ikén.

(A svájci leányok Magyarországon.) Hónapokkal ezelőtt a hazai hírlapokat Svájcából egy hír járta végig, mely igen kellemetlen visszhatást szült a közönségben. Ez a „Journal de Fribourg“ azon hire volt, hogy a svájci szövetségtanács körrendeletileg eltöltötte a svájci nevelőnőket, magyar családoknál kínálózó állások elfogadásától. Külügyéségünk e hír fölmerültére azonnal lépéseket tőn a svájci szövetségtanácsnál s azon fölvilágosítást nyerte, hogy az érintett körrendelet csak a svájci nők, rozslékü tügnőkök általi elcsábításának megakadályozására s egész általánosságban bocsátjtatott ki, s hogy abban semminemű utasítás nem foglaltatik, mely svájci nőket magyar családok körében leendő alkalmaztatástól visszatartana. A svájci szövetségtanács ez alkalommal is teljes elismeréssel említi föl a magyarországi hatóságoknak a svájci nők védelmére ismételve tett közvetítő szolgálatait s azon erélyt, melyet a leányvásár megállítására kifejtének.

(Földrengés.) Esztergomból írják, hogy ott nagypéntekre viradólág éjjeli 9 óra táján néhány másodpercig tartó heves földrendülés volt érezhető, mely éjjélutáni 3 óra után gyengébben ismétlődött.

(10 akó bor egy pillangóért.) Alsó Rajkon a napokban egy szőlőbirtokos bort fejtven, 10 akós hordót ütött csapra, s a mint a kis edényt alá illeszté, kitekintett a szabadba. Gyönyörű tavaszi idő lévén, édes elégedettséggel tekintett szét a szabad természet újra születésén s egy vörös pillangót látott meg; hajrá! hatalmába kell kerítenie, mert a tavasz első pillangóját megfogni nagy szerencse. E babonás hiedelemtől ösztönözve, tüskén-bokron üzi a pillangót, míg nagy sokára sikerült neki megfognia, diadalmas önrizzettel sietett visza a pinczébe. De mily nagy lön ijedelme, megpillantva, hogy a 10 akós hordó összes tartalmát a pince földje issza. Az idő alatt míg a pillangót kergette a bor kifolyt.

(Egy cseh lap a parlamentarismusról.) A „Pokrok“, Rieger lapja, vézérczikke egybeveti Csehország jelen helyzetét azon dolgokkal, melyek Magyarországon történnek. Cikkiró nézete szerint Pesten szavakkal, Csehországban pénzzel akarják vinni ad absurdum azon rendszert, mely Schmerling és Deák korszaka óta Ausztriára egyedül üdvözítőnek tartatott. A parlamentarismus Ausztriában önmagát gyilkolja meg. Mert milyen tiszteletet érdemel Magyarországon és a művelt világban egy oly gyülekezet, melyet a magyar nevelés húság „birodalmi országgyűlés“-nek nevez, de a melyben tizenégy napig is folytattnak botrányos viták csakis egy törvényjavaslat czime felett. S másrészt milyen tiszteletet érdemel a második gyülekezet, mely Bécsben ülésze, de a törvénykövetelte szavazat-számot csak úgy nyerheti meg, ha a nagy-földbirtokosokat megvásárolja. A magyar centralistikus lapok a csehek iránti szokásos rozszakarattal szemökre vetik a cseheknek, hogy a magyar baloldallal rokonszenveznek, és Schmerling kijelentette, hogy Prága conspirált — Kossuthal. A mi ez utóbbi „felségértöt“ illeti, megjegyzendő, hogy Bécsben uralkodik egy férfiu, kit csak

multkor Kossuth „jó barátjának“ nevezett; — a mi pedig a magyar baloldalt illeti, a csehek tudják, hogy ha ezen párt kormányra vergődének, az még inkább volna eszköze Bismarcknak, mint Andrassy és Deák; mindemellett nem lehet a baloldaltól megtagadni azon érdemet, hogy taktikájával tönkre teszi azt a rendszert, mely bármely más államban inkább volna helyén mint Ausztriában.

(Deák Ferencz) életéből — a „Hon“ következő adatot beszél el:

A negyvenes években lerándult D. F. rokonai látogatására, Z. megyébe. Egy alkonyatkor magához vévén a kis fiukat (egyikük ma országgyűlési képviselő) nevelőjökkel együtt elindult sétálni. Jó messze a szekérutól leleléstett a falu csordája. Mikor ennek az irányába értek, jó félórányi távolságra lehettek a falutól. E pillanatban valami fekete tömeg látszott kíválni a csordából s gyors futamban iramodott egyenesen a sétálók felé. A bika volt, egy bős vad állat, mely sok embert megcsufított már a faluban. Nagy ugrásokban közeledett a sétálók felé s hol megállt, magasra emelt fejjel szmiatolva a légben, hol ujra neki rugaszkodott s szügyébe vágott fővel előre szegzett szarvakkal rohant egyenesen annak a helynek, a hol Deák Ferencz állott a halálra rémült kis fiukkal és a nevelővel. Menekvésről szó sem lehetett, a falu sokkal távolabb volt semhogy azt futással úgy elérni reményük lehetett volna, s a bős vad állat mind közelebb jött, kitágult orlyukaiból szuszogva lövelt ki a forró pára és nagy kerek szemei haragos vérben usztak. Isten lehet itt az irtalmas egyedül. —

Deák Ferencz az utolsó pillanatban hátra hártá a gyermekeket s előre állt, hogy rohamában a vad állat őt találja legelő. A véletlen volt-e, vagy pedig valami megmagyarázhatlan erő hozta úgy magával, hogy a mint ez az utolsó ugrást is megkésztült tenni, s fejét fölemelte: vérben uszó szeme legelőször is a Deák Ferencz merov tekintetével találkozók. A vad állat szörnyü rohamában egyszerre megállt, mintha kövé vált volna s megmaradt abban a helyzetben, a melyben akkor volt, mikor tekintete emberi szemmel találkozott.

Deák Ferencz folyvást merően, élesen nézett a megdermedt bika mozdulatlan szemébe, mely nem tudta tekintetét masfelé fordítani. Több perczig néztek így egymásra mozdulatlanul s akkor Deák, a nélkül, hogy szemét levette volna az állat szeméről, csendesen, halkan oda szolt a nevelőhöz, hogy induljon lassan a gyermekekkel a falu felé. Azok megindultak, de a legnagyobb fiu nem akart menni. Ott maradt s halkan jelenté bátyjának, ki folyvást a bikára nézett, hogy már jó távol vannak, már elérték a hidat, onnan már menekülhetnek.

Ekkor Deák egy lépést kísértett meg hátrafelé, szakadatlanul a bika szemébe meresztve tekintetét. Az állat nem mozdult. Így következett a második, harmadik lépés is lassan óvatosan. A bika még mindig mozdulatlan maradt. A hátrálás folyt csendesen, arczzsal mindig az állat felé. Már annyira jutottak, hogy a még mindig lebüvölve álló bikának szemét nem vehették ki többé, de Deák még akkor is oda nézett, a hol a szemet sejté. De annyit még jól kivethettek, hogy az idomtalan állat lábai elkezdének csendesen, de mindig jobban reszketni, míg egyszerre testének többi izma rángatózó convulsiókba jött, mire az állat, mint valami delejes álomból ébredve, hirtelen felvágta fejét, egész testét hirtelen megrázta s egyet kanyorodva, eszeveszett futással ment vissza a csorda felé.

Mindnyájan meg voltak mentve. Sebes lépésekkel haladtak a falu felé, de már a házual Deák Ferenczet alig birták lábai. Ágyba kellett feküdnie. Ki volt merülve, s úgy érezte magát, mintha minden tagját összetörték volna.

(Az iszákosság ellen) az angol parlament törvényt szándékozván alkotni ez alkalomból az osztrák-magyar kormányhoz a londoni követség útján megkeresés érkezett az iránt, hogy az iszákosság ellen a birodalomban netán fennálló törvények és rendeletekről s esetleg a részegség megakadályozására tett intézkedésekről tájékozó adatokat közöljön. Ezen megkeresés Magyarországot illető részének eleget teendő, a belügyminiszterium egy körrendelettel felhívja a törvényhatóságokat, hogy az iszákosságra nézve területeiken netán fennálló statutumokról s az esetleg szokásos rendészeti intézkedésekről — az illető szabályok mellett — jelentést tegyenek.

(Gróf Apponyi a „katholikus partról“.) A pozsonyi katolikus kaszinóhoz Apponyi György gróf nem rég egy levelet intézett, melyben a leendő katolikus párt állását jelezte, s egyszersmind saját nézeteit is tolmácsolta, s olyan kifejezéssel élt, mintha a katolikusoknak alá kellene rendelni a haza érdekét vallásuk érdekének. E levélre a „Pesti Napló“ megjegyzéseket tesz, mire Apponyi gróf a nevezett laphoz levelet intézett, melyben visszautasítja ama vádat, mintha a katolikus párt törekvése ellentétben állana a hazafiuság követeléseivel. Tovább aztán azon véleménynek ad kifejezést, hogy a deákpárti választók azon

esetben, ha egy katolikus párti jelölt egy ellenzékeivel áll szemben a választásoknál, akkor az előbbire szavaznak. A „Pesti Napló“ e levélre megjegyzéseket tesz, s meg-roja, hogy Apponyi gróf az általános hazai szempontot alárendelni kívánja az egyházi szempontnak.

(Uj zeneművek, Táborisky es Parseh kiadásában) Pesten, a következő uj zeneművek jelentek meg:

Zongorán két kézre:

Lefébure-Wéli Op. 54. Les Cloches du Monastère (A zárda harangjai.) Nocturne. 50 kr. Liszt Ferencz. Mo-sonyi gyásszmenete. 1 frt. 20 kr. Richards B. Marie, Nocturne 50 kr. Richards B. Am Abend. (Estve.) Romanzo. 50 kr. Tisza Aladár. Gyöngyök a magyar nép dalaiból, II-ik füzet. Isten áld meg a magyart. Ne menj rózsám, Télen nyáron. Ez az én szeretöm. Repülj fecském. Meg-érem én. Az alföldön. Szeretnék szántani. 80 kr.

Tánczok zongorára két kézre:

Fahrbach Philipp junior. 53 ik mü. „Erinnerung an Josef Strauss.“ Keringő 80 kr. 75-ik mü. „Auf den Fluren“ Mazurpolka. 50 kr. 77-ik mü. Lazzi Polka. 50 kr. 76-ik Die Prinzessin von Trapezunt.“ Induló. 60 kr. Rosenzweig A. Chansonetten-négyes. 60 kr. Seifert A. 82-ik mü. Lach-Polka (gyors) 50 kr. Strobl H. Nálmasinen-Polka (rezgő) 50 kr. Tisza Aladár. Besenyői lakodalmas csárdás. 60 kr. Ejnye, ejnye azt a betyár . . . csárdás 60.

Zongorára négy kézre:

Tisza Aladár. Gyöngyök a magyar nép dalaiból 2-ik füzet. Isten áld meg s magyart. Ne menj rózsám. Télen nyáron. Ez az én szeretöm. Repülj fecském. Megérem én. Az alföldön. Szeretnék szántani. 1 frt. Tisza Aladár. A fiatal színházigazgató. Választék, a magyar dalművek legkedveltebb dallamaiból. Két huszár. Kunok. Szép Ilonka. 1 frt. 20 kr.

Dalok egy énekhangra zongorára, kísérettel

Ábrányi Kornél. Öt magyar népdal. Csak titokban. 2. Betyár dal: Jaj beh! szennyes az a maga kendője. . . ! 3. Beh szomorú ez az élet én nekem . . . ! 4. Betyár dal: Be sok falut, beh sok várost bejártam! 5. Erdő erdő sűrű erdő árnyában! 1 frt. 20 kr. (Ezen eredeti, szép letételű, kedvelt dalok aként vannak zongorára alkalmazva, hogy azokat ének nélkül is el lehet játszani, miután a dallamhangok a zongorarészben is benfoglaltnak.)

Az összes itt elősorolt művek beltartalmuk tekintetéből is a legnagyobb elterjedésre tarthatnak igényt. A táncz, zeneműnek igen dallamosak és a közkedvességnek örvendenek; kivált Fahrbach szerzeményei bármely Strauss-féle zenemű szerzeménnyel kiállják a versenyt. Fahrbachnak „Auf den Fluren“ című polka mazurkája az ideí farsáng bálljain feltűnést okozott s ép úgy dallamossága mint tánczra gerjesztő hatásossága miatt Pesten úgy mint Bécsben csaknem minden este közkívánatra 3—4-szer játszott.

Közgazdaság.

Népszerű beszélgetés a Rikán-belöli tagosításról.

Nemzetes ur. Mikor lesz tagosítás, bíró uram, a Rikán belöl?

Biró. Én már rég hallom N. ur emlegetni azt a tagosítást, de maig sem tudom mit értsek alatta.

N. Megmondom én. Tagosítás alatt a földbirtoknak oly összevonása értetik, hogy minden földbirtokos, kinek most szántói, kaszálói, legelői a határon szét-szórva vannak, minden földbirtokát egy darabban kapja ki. Az összevonás pedig oly módon történik, hogy értelmes gazdai szakismerettel bíró gazdák fel-veszik mindennemű földbirtoknak becsárát és azon arány szerint adják ki mindenkinek saját illetékét.

B. Ha ezt hívják tagosításnak, akkor én a N. ur engedelmével ezt a nevet adom neki: pergament körte az uraknak, bölöni vaczka a székely gazdának.

N. Megehetjük biz azt B. ur, mi szegényebb székely gazdák is!

B. Jó étvágyat hozzá, de magam részére nem kérek belöle. Mert ugyan mondja meg N. ur, mi lenne az én gazdaságommal akkor, ha minden szántómat az ugy nevezett „Magas bérczen“, vagy pedig az „Omlás“-ban kapnám ki. Ezen két helyiség mindketteje nagyon távol van a falutól — s a mellett oly magas oldal, hogy két fogatu szekeremmel naponként legfennebb hármat ha fordulhatok rajta. Például, ha trágyázni akarom, egyszerre három, négy mázsánál többet nem vihetek. Ha isztinázom, az esőzések szántással együtt lemosássá a trágyát. Ezen akadályok miatt, mindnyájan, kiknek itt szántónk van, csak is zab alá használjuk. E mellett még egyéb akadály is van. Például, az „Omlás“ nagyon vizenyös hely s annyi a patak mosás miatt a mély árok, hogy ma holnap ekével nem közelíthetünk hozzá, hanem az árkok közti szigeteket legfennebb ásóval leszünk kénytelenek felásni.

Hogy ezen két helyiségen eső földeim roszak, nem sokat aggódom rajta, mert a falu mellett az úgy nevezett „Hosszu“-ban van jó földem — s innen van kenyérem; mit elveszitek amott, megnyerem itt.

Ha már most az említettem két helyen kapnán, ki részemet, kenyéremet is elveszítném.

N. Ez már aztán baj B. ur; magam is elösmérem, de nem oly bajnak, hogy rajta segíteni ne lehetne. Ha az a két dűlő oly rosz, kár volt eddig is okosabban nem használni; például így: a szárazabb részét juh legeltetésre, a vizenyős részét pedig lecsapolás által rég ki kellett volna szárítani, a vizmosta árkokat pedig betölteni.

B. Ezeket mind meg járta a mi esszünk is, de egyiket se tehetjük. Juhokat nem legeltethetünk ott, mivel a szomszéd dűlő birtokosai nem engedték meg azoknak oda hajtását. A dolgot mi sem erőszakoltuk, mert meggyőződünk, hogy egy keskeny ösvényen szomszédaink kára nélkül nem is tehetjük azt. A lecsapolást megint nem tehetjük, mert a szárazabb rész birtokosai nem egyeztek bele, mivel akkor az övök lett volna vizenyős.

N. Na látja B. ur! Azon haszontalan földek után eső adót és mindennemű közterhet önök viseltek, a nélkül, hogy bármily csekély jövedelmet is vontak volna belőlök. B. urék ezen földjeiknek nem tulajdonosai, hanem csak bitorlói voltak, mivel tetszésük szerint nem mivelhették, nem használhatták. Magas kormányunk pedig a tagosítás által épen azt kívánja elérni hogy minden földbirtokos a maga tulajdonát saját belátása szerint használhassa.

B. Ez már aztán atyai gondoskodás!

N. Ne rettegjen tőle B. ur. Megmondom miért.

Pl. Ha a „Hosszu“-ba levő földeinek holdja 200 frtot ér — akkor azt hiszem, hogy a „Magas“ bércezen levőkből egy holdat 50 frtért szívesen adna. Ha tehát ily nagy különbség van a földek értéke között — kérdelem: nem lehetne é az értéket mennyiséggel pótolni?

B. Már látom, hogy a N. ur ki akar forgatni szép eszem-ből. Ha két hold helyett nekem 5 holdat adnának — akkor csakugyan valahogy rá bírnám a feleségemet — noha nagyon haragszik, ha a munkásnak messze kell vinni az eledelt, — hogy az egész 50 holdat szerezzük meg. S tudja N. ur. mit csinálnék akkor vele? Nem szántanék, nem vetnék semmit hanem vennék száz darab jó gyapjas csiki juhot — s ez remélem adna valamicske jövedelmet addig is, míg az egészséget jó karba állíthatnám. Most is van néhány darab juhom — jöllehet egy holdon csak két-töt legeltethetek — mégis minden pár juh után van 4 frt. tiszta jövedelem; e mellett a ház szükségére is kapok néhány font ordát s egy kevés zsendiczt. Ha már most egy tagban volna birtokom — saját tetszésem szerint legeltethetném juhaimot, és száz darab juh után — legkevesebb 200 frt. tiszta jövedelem maradna. Ezzel annyival inkább megvolnék elégedve, mivel most a „Magas“ bércezen levő földeim után 200 krt. sem kapok.

N. Honn vagyunk B. uram!

B. S még a mi több birtokom a közös erdőnek épen a szomszédságában lenne, s ebből meg az a hasznom

volna, hogy juhaim az erdő szélből valamit csipkednének is — s aztán forró nyári napokon a fák árnyékában pihennének. Kútát se kellene ásnom, mivel a „Magas“ bércezen épen a közepén egy igen egészséges bő vizet adó forrás van.

N. Na B. ur, én eddig is értelmes gardának tartottam önt, de mostani nyilatkozata után elerném küldeni az „Erdélyi gazdasági egyesület“ által tartani ígért „gazdasági vándor-gyűlés“-re, hogy ottan képviselje helységünket.

B. Ez mind helyes — na de mégis kérdek egyet: Mit tennék én akkor, ha összes szántóm az úgy nevezett „Hosszupatak“ mentében esnék? — mert ritka esztendő, hogy itt a jég kisebb, nagyobb károkat ne tegyen; ha ott lesz minden vetésem s elveri a jég — felkopik az állam. Most pedig, ha egy helyt elveri, megmarad a más helyt s van mit harapjak.

N. Tudtam jól, hogy ezt is felhossa ellen okul, mert ezt ugyancsak emlegették a faluházánál is, de erre nekem is van megjegyzésem. Ugy tudom, hogy B. ur minden épületei biztosítva vannak tűz ellen, sőt nem csak épületei, hanem annak rendje szerint takarmányai is. Ha már most kaszálás és aratás után biztosította ön takarmányait és gabonáját — miért ne biztosítaná ezeket épen úgy kaszálás és aratás előtt a jég ellen is.

B. Nem találtam el a kérdést N. ur, mert csak ugyan egyik, a másik nélkül semmit sem ér.

(Folytatása következik.)

Brassai áru-tözsde aprilis 5.

Table with multiple columns listing market prices for various goods like flour, oil, and textiles. Includes sub-sections for Brassai készítmények, Csergék, and Kalapok.

A mai piacon elkölt kukuricza 2500 köből; rosz, tiszta buza, árpa és zab 1800 köből. — Brassó raktárai több ezer köből törökbuzával és rozsszal vannak ellátva.

Bécsi tözsde és pénzek Brassóban april 5.

Table listing exchange rates and prices for various currencies and commodities like gold, silver, and paper.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Orbán Ferencz.

Pályázat. A tuzsnádi lüldő orvosi állomására, melylyel az ez évi június 10-ikétől augusztus végéig tartó időnyire 150 frt. o. é. fizetés és díjtalan lakás van egybekötve.

Kiadó birtok. Háromszéken Uzon községben, Brassótól 3 mértföldre 118 hold 171 ööl nagyságú birtok folyó 1872-ik év april hó 1-jétől kezdve több évre haszonbérbe adandó, melyből egy 2 hold 184 ööl belső telek lakházzal s minden szükséges jó karban levő gazdasági épületekkel ellátva; ehhez tartozó 5 zsellér telek, mindenik lakházzal ellátva, összesen 2 hold 1150 ööl területben; ebből 90 hold 951 ööl szántó, és 22 hold 1086 ööl minden évben kaszálható rét.

Hirdetmény. Előpatakon a Gidófalvi-féle ház, mely áll 26 szobából — teljes butorizzal — ahhoz szükséges konyhákból, istállók és szekérszínkekkel ellátva, tolvó 1872-ik évtől kezdve több évre haszonbérbe adandó.